

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Framtagen av: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Beslutsdatum: 2025-11-10 § 134
Dokumentansvarig: Marie Persson

Innehåll

1	Inledning	3
2	Syfte	3
3	Strategi för ny- och ombyggnation av lekmiljöer	3
4	Lagar och regler	4
5	Upprustning av lekpark	5
6	Nedläggning av lekpark.....	5
7	Miljö.....	6
8	Ekonomi.....	6
9	Slutsats	6

1 Inledning

Bra platser för utomhuslek är av stor vikt för barns hälsa och utveckling. Alla barn har rätt till lek i en stimulerande, trygg och lämplig miljö enligt FN:s barnkonvention som Sverige har anslutit sig till. Det innebär bland annat att barns miljöer och lekparker ska vara säkra och tillgängliga.

Utbudet av kommunala lekparker i Sverige har minskat i antal de senaste åren. Lekparkerna i Sverige ser dock annorlunda ut idag. Utflykts- samt temalekparker har blivit mer trendiga och tillgängliga i samhället. Många familjer har möjlighet att ta sig längre sträckor till en bra och större lekpark och vårdnadshavare följer ofta med sina barn till lekparkerna. Det finns också familjer som tyvärr varken har råd med avancerade fritidssysselsättningar, att åka på semester utan är hänvisade till sitt närområde. Då är det extra viktigt att de lekmiljöer som finns fungerar väl och är trevliga platser att vistas på samt att alla känner sig välkomna.

Osby kommun använder begreppet lekpark för att benämna att det inte bara är en lekplats med färdiga lekredskap som avses, utan en miljö där man tittar på fler aspekter såsom naturliga material, omgivningen och andra typer av utformningar. Utformningen ska utgå ifrån barns behov och stimulera till lek, men platsen ska även vara attraktiv för medföljande vänner och familj.

2 Syfte

Syftet är att skapa en tydlig och långsiktig strategi för hur lekparkerna i vår kommun ska utvecklas och förvaltas. Strategi samt riktlinje ska vara ett stöd i planering och renovering samt fungera som ett beslutsunderlag för politiska beslut och verksamhetens planering.

Syftet är även att säkerställa att alla lekparker

- Uppfyller gällande säkerhetsstandarder
- Är tillgängliga för alla barn, oavsett funktionsvariation
- Är stimulerande, trygga och roliga platser för lek

3 Strategi för ny- och ombyggnation av lekmiljöer

Osby kommun skapar nu en strategi för lekparker och lekmiljöer och vill betona vikten av att skapa roliga, säkra, tillgängliga, spännande och hållbara platser där barn kan leka och utvecklas.

Strategin omfattar aspekter som utformning, placering, antal och syftar till att skapa mötesplatser för alla åldrar.

- Lekparken ska ha en spännande och utvecklande utformning som stimulerar till olika typer av lek som till exempel rollek och utforskande lek. Möjlighet ska finnas till formbar lek med lösa material, gung- och rutschlek. Lekparken ska även utformas med hänsyn till målpunkter och rörelsemönster.
- Lekparken ska lokaliseras och utformas med tanke på lekvärde, barnperspektiv och tillgång till lekvänlig grönska samt om de ligger i

- områden där de sociala behoven är som störst eller i område med många flerfamiljshus där invånare inte har tillgång till egen trädgård.
- Lekparken ska till ytan vara stor nog för att tillgodose olika typer av lekbehov. Det innebär att även gröna ytor som träd- och buskplanteringar med möjlighet till lek, ska räknas in.
  - Lekparken ska tillgodose barns behov i olika åldrar.
  - Lekparken ska utformas med hänsyn till barn och medföljande med funktionsnedsättningar och funktionsvariationer. Olika lekmiljöer kan ha större eller mindre delar som är tillgängliga och fokusera på olika typer av utmaningar. Som miniminivå ska ett lekredskap ha tillgängligt fallskydd.
  - Lekparken ska erbjuda lek i sol och skugga. Lek för mindre barn, exempelvis sandlek, ska placeras helt eller delvis i skugga.
  - De större besöks- och områdeslekparker ska innehålla vistelsekvaliteter för hela familjen. Till exempel med bänkar, picknickbord och siktlinjer så att föräldrar kan hålla uppsikt.
  - Lekparken ska fungera väl ur ett drifts- och underhållsperspektiv.

Det ska ske medborgardialog inför en nybyggnation eller större reinvestering av en lekpark och är ett viktigt steg för att skapa en plats som verkligen används och uppskattas av dem den är till för – särskilt barn, föräldrar och boende i området. En bra medborgardialog skapar delaktighet, ökar förtroendet för processen och leder till bättre beslut och resultat.

I Osby kommun ska vi arbeta för att trygga gång- och cykelvägar till lekparken, prioritera områden med brist på lekmiljöer och gärna hålla maxavstånd till närmaste lekpark (t.ex. 300–500 meter i tätort) för flertalet.

Idag finns det totalt 18 stycken offentliga Lekparker i kommunen. Detta innebär ca 730 invånare per Lekpark.

Ambitionen är att minska antalet lekparker och att samtliga lekparker som finns kvar i beståndet renoveras eller nyskapas. Eventuellt att några flyttas för att säkerställa bättre placering utifrån aspekterna ovan. Strategin betyder att kommunen minskar antalet men ökar kvaliteten på de som finns kvar. Det innebär en satsning på utflykts- samt områdeslekparker och arbete för en förbättring och utveckling av dessa.

Riktvärdet bör innebära att det blir ca 900-1000 invånare per lekpark.

4 Lagar och regler

Det finns flera lagar som styr utformning och innehåll av lekparker. Här följer en lista som ska beaktas:

- FNs Barnkonvention
- Plan- och bygglagen (PBL)
Enligt PBL ställs krav på att lekparker ska vara säkra, tillgängliga och användbara för alla, inklusive personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Det innebär bland annat att lekparker

ska utformas och underhållas så att risken för olycksfall begränsas.

- Standarder för lekredskap
Lekredskap ska uppfylla säkerhetskraven enligt standarderna SS-EN 1176 och SS-EN 1177, som behandlar krav på konstruktion, säkerhetszoner och stötdämpande underlag.
- Produktsäkerhetslagen (PSL)
- Boverkets regler om tillgänglighet

5 Upprustning av lekpark

Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att säkerställa att lekparkerna är i gott skick och uppfyller säkerhetskraven. Det innebär regelbundna inspektioner, reparationer och uppdateringar av lekredskap och underlag.

När verksamheten upprustar och reinvesterar i en lekpark innebär det att kommunen förbättrar, förnyar eller moderniserar en befintlig lekpark för att den ska bli:

- Säkrare
- Mer tillgänglig
- Roligare för barnen
- Bättre anpassad för dagens behov och standarder

Det kan handla om allt från att byta ut slitna lekredskap till att skapa en helt ny design med moderna funktioner och ökad tillgänglighet.

6 Nedläggning av lekpark

Nedläggning av lekpark innebär att en lekpark tas ur bruk och tas bort, vilket kan ske av olika skäl. Det kan handla om att lekparken inte längre är säker, den är föråldrad, att det är brist på användning eller att upptagningsområdet är för litet.

I vissa situationer kan nedläggning av en lekpark vara ett beslut baserat på budgetöverväganden, särskilt om kommunen har begränsade resurser för att underhålla flera lekparker och måste prioritera andra områden.

När en lekpark stängs ner kommer kommunen informera de boende om planerade förändringar genom anslag på platsen samt på kommunens hemsida/webbplats. All lekutrustning tas bort och om lekparken ska ersättas, kan marken återställas och användas för andra ändamål.

7 Miljö

Vid ombyggnation samt investering av lekparker är det viktigt att integrera miljöaspekter i hela processen, från planering och inköp till byggnation och drift. Detta gynnar inte bara miljön utan också barnens hälsa och kommunens långsiktiga ekonomi.

Några viktiga aspekter är att

- använda hållbara, miljömärkta, giftfria eller återvunna material i så stor utsträckning som möjligt
- minimera användningen av gummiasfalt och gummiplattor som släpper ut mikroplattor
- bevara befintlig vegetation där det är möjligt

8 Ekonomi

Förvaltningens möjligheter att upprätthålla en hög kvalitet på befintliga anläggningar och att utöka utbudet är beroende av ekonomiska förutsättningar. Förvaltningen har inventerat och statusbedömt samtliga lekplatser som är belägna på allmän platsmark. Behovet av uppfräschning av de allmänna lekplatserna är omfattande. Med tanke på de senaste årens saknad av investering och bristande underhåll ser vi att reinvesteringarna bör öka framöver.

Behovet av underhåll är inte fastlagt utan bedöms utifrån årliga besiktningar, relevans och kostnad. Utöver det löpande och periodiska underhållet bör en investeringsplan antas för större byten av utsliten lekutrustning, exempelvis byte av lekställningar. För större upprustning av befintliga lek- eller aktivitetsytor måste särskilda investeringsmedel avsättas.

Investering samt reinvestering av lekplatser behandlas årsvis inom ramen för den ordinarie budgetprocessen.

9 Slutsats

Den föreslagna förändringen kommer på sikt leda till högre kvalitet och bättre lekupplevelser, men måste genomföras med stor hänsyn till barnens rätt till lek, trygghet och delaktighet.

Beslutet att lägga ner lekparker kommer att kombineras med kompensatoriska åtgärder, t.ex. bättre tillgänglighet för alla, trygghetsinsatser och förbättrad lekkvalité.